

Palmebladet

Nr. 1 2010 Medlemsblad for Botanisk hages Venner

**Snart 42 år
med botanikk-
gleder for
professor
Liv Borgen
Side 6**

**Hva skjer
bak kulissene
på Tøyen?
Side 8**

**Treet
med den
sensasjonelle
blomstringen
Side 12**

Dagny Tande Lid-utstillingen

Utstillingen av Dagny Tande Lieds vakre plantetegninger og akvareller i Botanisk museum er demontert, og arbeidet med å digitalisere kunstverkene er godt i gang. Dette skjer dels fordi belysningen ikke holdt mål og var i ferd med å skade bildene og dels fordi Naturhistorisk museum ønsker å gjøre bildene tilgjengelige for et større publikum via Internett.

Støtt oss gjennom Grasrotordningen!

Botanisk hages Venner er registrert i Frivillighetsregisteret og dermed godkjent som såkalt grasrotmottaker hos Norsk Tipping. Når du spiller, kan du selv bestemme formål for grasrotandelen, som er 5 prosent av totalbeløpet.

Mange har allerede registrert seg, og vi fikk inn nesten 5.000 kr på denne måten i 2009. Hvis du vil at Botanisk hages Venner skal få disponere dine 5 prosent, kan du ordne dette på websidene til grasrotandelen.no

Skriv «botanisk» i søkefeltet og klikk på foreningens navn når den kommer opp, og ta en utskrift av strekkoden. Du kan også ordne dette via SMS eller hos kommisjonæren.

Hold oss oppdatert!

Husk at medlemskapet løper til det blir sagt opp skriftlig. Det er også meget viktig at du forteller oss om endret adresse, enten det er gateadresse eller e-post. Bare på den måten er det mulig for oss å holde deg oppdatert om våre aktiviteter. Palmebladet blir sendt ut på papir to ganger i året via Posten. Det samme gjelder innkalling til årsmøte, som går ut i januar. Øvrig informasjon går ut på e-post.. Se vår kontaktinformasjon på side 2.

Velkommen til Vårtreff 30. mai

Årets Vårtreff går av stabelen søndag 30. mai. I tillegg til dugnadsgjengen i plante-gruppa trenger vi en hjelpende hånd fra frivillige medlemmer som kan stå på informasjonsstand og hjelpe til med andre oppgaver. Ta kontakt med styret!

Nye i styret

Hannelive Hjelm Bergland (kasserer, t.v.) og Gro Trangerud (varamedlem).

LEDER

Kjære medlem!

Tro det eller ei, veksthussaken er nå kommet så langt at det er ansatt en botaniker i stillingen som prosjektleder. Vi ønsker Finn Ervik velkommen og lykke til med arbeidet!

Som vårt bidrag har Botanisk hages Venner vedtatt å sette av 300.000 kr til innsamlings- og innkjøpsreiser. Dette har vi kunnet gjøre fordi våre medlemmer gjennom mange år har bidratt til å bygge opp et veksthusfond. Hvis alt går som vi håper, vil det nye veksthuset stå ferdig til hagens 200-års jubileum i 2014. Skal også innholdet da være på plass, må arbeidet med å skaffe plantemateriale starte nå. Du kan lese mer om hva Venneforeningen har satt av penger til på side 13. Vi ønsker at våre medlemmer skal se konkrete resultater. Vi gleder oss over at vår støtte kan bidra til å gjøre hagen enda vakrere, samt å opprettholde en høy faglig standard.

Vi vet at Naturhistorisk museum sliter med økonomien. Av den grunn er antall vitenskapelig ansatte i Botanisk hage for tiden nede på et uforvarlig lavt nivå. I en tid med mye oppmerksomhet på naturmangfold og bevaring av truede arter håper vi at en styrking av staben kommer på dagsorden så snart som mulig.

Nyt våren, og god lesning!

Med hagevennlig hilsen
Dag Inge Danielsen

www.botaniskhagesvenner.no

Venneforeningens logo

En skjematisk tegning av frueskoarten *Cypripedium ventricosum*, som kom som en gave fra Manchuria til Botanisk hage i 1937.

Botanisk hages Venner | UiO Naturhistorisk museum | PB 1172 Blindern | 0318 Oslo | www.botaniskhagesvenner.no
Botanisk hages Venner, stiftet i 1986, har som formål å fremme kjennskap til og interesse for Botanisk hage på Tøyen i Oslo, og å styrke og støtte hagens aktiviteter. Det kan skje gjennom de midler foreningen skaffer til veie og gjennom medlemmenes aktive innsats for hagen.

HVORFOR BLI MEDLEM?

- Du støtter Botanisk hage gjennom medlemskontingenten og bidrar til at hagen kan utvikle seg videre til glede for skoleelever, studenter, forskere og publikum.
- Du mottar medlemsbladet Palmebladet, med nyheter og informasjon om Botanisk hage, vekstene og aktivitetene der.
- Du får tilbud om å delta på hyggelig årsmøte, spesialomvisninger og andre arrangementer i hagen eller med tilknytning til hagen.

HVA KOSTER MEDLEMSKAPET? Medlemskontingenten er kr 175 for enkeltmedlemmer og kr 350 for firmaer/organisasjoner.

FORENINGENS STYRE

Dag Inge Danielsen, styreleder og leder redaksjonskomité
daginge@botaniskhagesvenner.no

Björg Myklebust, styremedlem og sekretær
bjorg@botaniskhagesvenner.no

Hannelive Hjelm Bergland, styremedlem og kasserer
hannelive@botaniskhagesvenner.no

Tom Sørbo, styremedlem og materialforvalter tom@sorbo.as
Berit Frydenlund, styremedlem be-fry@online.no

Marit Karlsen, varamedlem og leder Plantegruppa
marit.karlsen@oslo.online.no

Gro Trangerud, varamedlem gro@skarland.no

HENVENDELSER

Forespørsler av generell karakter: info@botaniskhagesvenner.no
Inn- og utmelding, adresseendring: medlem@botaniskhagesvenner.no

Palmebladet

Medlemsblad for

Botanisk hages Venner

ISSN 1503-4593

Utgave nr 1 i 2010, mars
(Nr 15 siden starten i 2003)

Ønsker du bladet tilsendt på e-post i PDF-format?
Send en e-post til:
medlem@botaniskhagesvenner.no

Redaksjonskomité

Dag Inge Danielsen, Marit Karlsen og som Botanisk hages representant Ane Senstad Guldahl

Stofftips og bidrag sendes:
daginge@botaniskhagesvenner.no

Grafisk Produksjon:

Sigurd Østensen
Trykking: Fladby grafiske rådgivning AS

Forsidebildet er tatt i Botanisk hage i april 2009 og viser snømagnoliaen, *Magnolia kobus* som vokser ved Systematisk hage.

Palmetegningen

Vignett-tegningen er laget av Kaarina Aas og viser Christen Smiths daddelpalme, *Phoenix canariensis*, fra 1815, som vokste i Palmehuset til 2000. Bladet har fått sitt navn til minne om denne.

Prosjektleder ansatt

Finn Ervik, 42 år, er ansatt som prosjektleder for det nye opplevelsesveksthuset på Tøyen. Stillingen ble utlyst internasjonalt høsten 2009, og det meldte seg en rekke søkere.

Finn Ervik (her med sønnen Oskar) begynner i juni i den nyopprettede stillingen som prosjektleder for det nye veksthuset på Tøyen. (Foto: privat)

– Jeg ser fram til å begynne jobben med veksthuset og er glad for at det er en aktiv og stor venneforening tilknyttet Botanisk hage, sier Finn Ervik, som i juni flytter med familien fra Stavanger til Nesodden.

Finn Ervik er født i Drøbak og oppvokst i Mandal. Han studerte grunnleggende realfag ved Universitetet i Oslo og deretter botanikk ved Universitetet i Bergen og Aarhus Universitet, der han senere var stipendiat.

Gjennom 18 måneder utførte han feltarbeid i Ecuador og Colombia. I 1995 tok han doktorgraden i botanikk og disputerte ved Aarhus Universitet på en avhandling om reproduksjonsbiologi hos søramerikanske palmer.

I årene 1996 – 1999 var Finn Ervik bosatt i Dakar, Senegal. Han var da prosjektleder for et samarbeidsprosjekt mellom Aarhus Universitet og universitetene i Dakar, Senegal, og Ouagadougou, Burkina Faso. Prosjektets

formål var å styrke forskningskapasiteten innen biologi i Senegal og Burkina Faso.

Etter dette arbeidet Finn Ervik som lektor ved videregående skoler i Oslo og Akershus, og han var vitenskapelig og pedagogisk medarbeider på opplevelsessenteret Universum Science Center i Göteborg, like ved Liseberg.

Siden 2004 har han vært forsker ved Bioforsk og Universitetet i Stavanger og har i denne perioden vært daglig leder for Stavanger botaniske hage og vitenskapelig leder for Rogaland Arboret.

Stillingen ved Naturhistorisk museum innebærer at førstemanuensis Finn Ervik får hovedansvaret for å planlegge det faglige innholdet i opplevelsesveksthuset. Vi kommer tilbake med mer informasjon i neste utgave av Palmebladet.

Botanisk hage fikk pris

Hageselskapets Hagekulturpris 2009 ble i november tildelt Botanisk hage i Oslo.

Styrelederen i Hageselskapet, Ole Petter Vik, la vekt på Botanisk hages betydning som inspirasjonskilde og kunnskapsspreder gjennom 195 år, da han overrakte prisen til seksjonssjef Liv Borgen.

Hagekulturprisen er Hageselskapets høyeste æresbevisning til institusjoner, organisasjoner eller bedrifter som på en forbillig måte har gått foran i arbeidet for å realisere Hageselskapets visjon om «å bedre menneskers livskvalitet gjennom grønne opplevelser».

– Botanisk hage har så absolutt bidratt til økt livskvalitet og gode, grønne opplevelser for mange mennesker, ikke minst gjennom det nye anlegget Oldemors hage, sa Ole Petter Vik.

Prisen består av et tresnitt av kunstneren Odd Haakonsveen, utformet som et diplom.

Sangeren Unni Wilhelmsen, som i unge år hadde sommerjobb i Botanisk hage, bidro med sang og muntre historier etter prisoverrekkelsen på Tøyen hovedgård.

Styreleder i Hageselskapet, Ole Petter Vik, og prismottaker Liv Borgen, Botanisk hage. (Foto DID)

Kaldeste vinter på mange år

Årets vinter er i særklasse den kaldeste iberiaskogsneglen har måttet tåle siden den kom hit til landet.

Nå er forskerne spente på hva dette vil bety for sneglenes overvintring.

Over store deler av landet kan meteorologene slå fast at årets vinter er den kaldeste på mer enn tjuen år. Store snømengder kan virke isolerende for snegler som overvintrer under snøen, men nå meldes det også om uvanlig dyp tele mange steder. – Siden iberiaskogsneglen kom til Norge på slutten av

1980-tallet har den aldri opplevd en tøffere vinter, forteller forsker Arild Andersen ved Bioforsk Plantehelset.

Iberiasneglen har spredt seg raskt langs kysten av Sør-Norge. Arten har blitt et stort problem i ulike grøntområder. Kan det være at årets strenge vinter kan bidra til at arten for første gang kan få en betydelig tilbakegang her i landet? Forskerne vil følge nøye med utover våren og sommeren for å kartlegge bestandsutviklingen.

– Vi er svært interessert i tilbakemeldinger fra publikum, forteller Andersen. Det vi lurer på er hvordan overvintringen har gått i ulike deler av landet. Særlig interessant er det dersom arten har blitt helt borte fra områder der den har hatt en stabil forekomst i flere år.

MORTEN GÜNTHER, BIOFORSK

Fra en av omvisningene for Venneforeningens guider i 2009. (Foto: DID)

Populært guidekurs

Interessen for vårt nye guidekurs var overveldende. Hele 34 deltakere møtte opp til første kurskveld.

Kurset går over syv tirsdagskvelder i mars og april 2010. Guidene lærer bl.a. om de forskjellige områdene i hagen (Fjellhagen, Oldemors hage, Urtehagen osv.), om hagens og Tøyen hovedgårds historie, litt om botanikk og forskningen som foregår i hagen. Det blir også noe om stemmebruk, og hvordan man håndterer grupper, for å nevne noen av temaene. Ansvarlig for kurset er Anne Finnanger, Naturhistorisk museum, som arrangerer det i nært samarbeid med Botanisk hages Venner.

Venneforeningens guider gir omvisninger i hagen i hele sommerhalvåret. Hver søndag i mai, juni, juli og august i år blir det gratis omvisninger for publikum kl 1200 og 1400. I tillegg kan interesserte grup-

per, som foreninger og bedrifter, bestille omvisninger til andre tider. Hver gruppe kan være på inntil 20 personer. Bestilling skjer ved å kontakte Anne Finnanger i Utadseksjonen, Naturhistorisk museum eller sende en epost til: nhm-guiding@nhm.uio.no

Bestilte omvisninger koster 1.000 kr. Inntektene går til Botanisk hages Venner og brukes til mange gode formål i hagen. I alt var det nesten 60 organisasjoner og bedrifter som bestilte omvisninger i løpet av sommersesongen 2009. I alt omfattet dette ca. 2.300 personer.

I tillegg hadde vi åpne omvisninger på 18 søndager i 2009, inklusive Vårtreffet.

Vanligvis har det vært to guider på plass hver søndag, selv om det ikke alltid har vært behov for det. Antallet deltakere har variert fra 5 til 100, og vi har beregnet at totalantallet må ha kommet opp i minst 400. Dermed var det ca. 2.700 besøkende i hagen som fikk omvisning av en av våre guider i 2009.

At omvisninger er blitt så etterspurt er bakgrunnen for at vi arrangerer nytt guidekurs våren 2010. De fleste foreleserne på kurset er fagfolk fra Botanisk hage, Naturhistorisk museum. Kurset består av fem innkvelder og to utekvelder.

Alltid en glede!

Liv Borgen har hatt Botanisk hage som arbeidsplass i snart 42 år. Hun har gått gradene fra vitenskapelig assistent til amanuensis, førsteamanuensis og professor, og har vært bestyrer og seksjonsleder.

Men først og fremst har hun vært en drivende dyktig botaniker og studentveileder – og en inspirasjonskilde for alle hun omgås med.

– *Hvorfor har du valgt å vie hele din yrkeskarriere til Botanisk hage?*

– Det er jo et fascinerende sted for en botaniker. Jeg besøker alltid botaniske hager når jeg reiser. Mange er større og flottre, men det er alltid en glede å komme tilbake til Tøyen. Jeg setter mer og mer pris på anlegget vi har bygget opp her. Det er vakkert og velstelt!

Ved årsskiftet gikk hun av som seksjons-sjef. For tiden er hun opptatt med forskning og skriving. I september blir hun pensjonist.

– *Hva ser du tilbake på med størst glede?*

– Jeg har alltid syntes at feltarbeid er fascinerende. Det er også en stor glede å veilede studenter. Og ikke minst har jeg hatt et veldig givende samarbeid med gartnerne og lært mye av dem. En av dem, Lasse Køgel, begynte i Fjellhagen samtidig med meg i 1968. I det hele tatt har vi lyktes med et godt samarbeid, og jeg synes at vi har fått til mye her. Det er veldig tilfredsstillende å se resultater av arbeidet vi har nedlagt. I så måte har jeg vært heldig som har fått være med på å bygge opp både Fjellhagen, den nye Urtehagen og Oldemors hage.

Liv Borgen vokste opp på en gård i nærkontakt med jorda og alt som vokser. Da hun skulle videre fra realskolen i Holmestrand til Eidsvoll landsgymnas, var det engelsklinjen hun først tenkte seg. Det syntes ikke foreldrene var noen god ide, så det ble naturfaglinjen.

– Jeg ble fort interessert i naturfagene, så jeg var ikke i tvil om at jeg ville studere biologi. At jeg senere valgte botanikken var mer tilfeldig.

CV

Liv Borgen Professor i botanikk
Født 1943, oppvokst i Hof i Vestfold
Cand. real., hovedfag i systematisk botanikk, mai 1968. Dr. philos., systematisk botanikk, mai 1987
Ansatt ved Universitetet i Oslo siden august 1968. Bestyrer, Botanisk hage og museum, 1987–1988
Seksjonssjef Botanisk hage 2004–2009. Spesialisert seg på biosystematikk hos blomsterplanter Feltarbeid på Kanariøyene, Kapp Verde øyene, Middelhavslandene, Altajfjella, Skandinavia og Svalbard
Utgitt bøker om Urtehagen og Fjellhagen

Første gang Liv besøkte Botanisk hage var som hovedfagsstudent i botanikk. Hun hadde bestyrer Rolf Y. Berg som en av sine veiledere og professor emeritus Rolf Nordhagen som en av foreleserne. I hovedfagsstudiet fordypet hun seg i korgplanteslekten *Argyranthemum*, hjemmehørende på Kanariøyene og Madeira, og i generelle kromosomstudier i den interessante floraen på Kanariøyene.

– Jeg studerte embryosekkutviklingen i *Argyranthemum*, veiledet av professor Rolf Berg, og gjorde kromosomstudier i Kanariøyenes flora, inspirert av Per Sunding, og med dosent Gunvor Knaben som veileder. Dette førte meg til feltarbeid på Kanariøyene i mange omganger, første gang til Gran Canaria sammen med Per Sunding i 1967. Det var dårlig med veier og annen infrastruktur den gangen, men folk var veldig hyggelige. Vi tok gjerne en buss når vi skulle ut og botanisere. Så haiket vi tilbake igjen, og det gikk alltid greit, forteller Liv Borgen, som ikke har tall på hvor mange ganger hun har vært tilbake på den midtatlantiske øygruppen.

På samme måte som Christen Smith, Johannes Lid og mange andre norske botanikere for henne ble hun dypt fascinert av naturen på øyene:

– Floraen der er så forskjellig fra vår egen. Den er så rik, med så mange planteslekter og arter som ikke finnes hos oss. Siden de ikke har hatt istider, har det vært en sammenhengende utvikling. Derfor kan man studere de lange linjene. For en som er opptatt av artsdannelse og evolusjonsbiologi er det veldig moro, sier Liv, som har La Gomera som sin favorittøy.

Hun skrev sin doktorgradsavhandling om *Lobularia*, eller silkedodre, en liten slekt i korsblomstfamilien. Den arten vi dyrker, *Lobularia maritima*, er flerårig i Middelhavsområdet, men ettårig hos oss. Den største variasjonen i slekta finner vi på Kanariøyene og Kapp Verde øyene.

Liv Borgen har også en stor interesse for arktisk-alpine planter og har vært en rekke ganger på Svalbard, og også i Sibir, der hun blant annet samlet frø av Pulsatillaarter til glede for Fjellhagen på Tøyen. Fjellhagen har nemlig fulgt Liv Borgen gjennom alle år.

– Etter hvert fikk jeg ansvar for alt som vokste i Fjellhagen. De aller første vekstene kom på plass høsten 1968, der vi nå har Amerikaplatået. Til å begynne med plantet vi vekstene hulter til bulter, uavhengig av geografisk opprinnelse. Men det så snodig ut, så vi begynte å rydde opp og dele inn i geografiske områder. Mange arter vokser flere steder i verden. Da forsøker vi å plassere dem i det geografiske området der vi har fått våre eksemplarer fra.

– *Hvordan finner dere ut hva det er mulig å få til å trives i Fjellhagen?*

– Vi sjekker jo i litteraturen. Men i bunn og grunn handler det om å prøve og feile. Vi tester ut nytt materiale hele tiden.

Liv Borgen beundrer kandelabervortemelken i Palmehusets sukkulentrom. Arten er hjemmehørende på Kanariøyene, en øygruppe hun har besøkt utallige ganger, først og fremst for å studere vekstene, men også på ferie.

Varme Oslo-somre byr på utfordringer for fjellplanter fra nordlige og kalde strøk, mens vintrene byr på utfordringer for fjellplanter fra varmere strøk. Noen vintre er spesielt barske:

– Vinteren 2000–2001 regnet det enormt mye om høsten, og så kom frosten med et smell, slik at vekstene var helt uforberedt da telen kom. Den vinteren mistet vi 25 – 30 prosent fordi røttene råtnet. Det føltes tungt, og vi har fortsatt ikke fått tilbake alle artene. Men mye nytt har jo kommet til. Og en fjellhage vil alltid være i utvikling.

Botanisk hages Venner har bevilget penger til innsamlingsreise for å skaffe nytt materiale til Fjellhagen.

– Vi vil gjerne ha materiale rett fra naturen, ikke fra andre hager eller kommersielle tilbydere, derfor har vi behov for å gjøre ekspedisjoner, og vi har et sterkt ønske om

å reise utenfor Europa. Dessuten skal vi jo fylle det nye veksthuset.

Da Liv Borgen begynte i Botanisk hage, var planleggingen av nytt veksthus en sentral oppgave, på samme måte som de siste årene.

– Vi var jo så godt i gang på 1970-tallet. Da det gikk i vasken, var skuffelsen stor. Nå gleder jeg meg til å se det nye, spennende veksthusprosjektet realisert. Det blir en stor tilvekst ikke bare til Botanisk hage, men hele Naturhistorisk museum, og Oslos og landets befolkning. Husk at vi har ikke et eneste, stort utstillingsveksthus her i landet.

– *Blir det eget rom for vekster fra Kanariøyene der?*

– Det håper jeg da. Vi har jo lange tradisjoner og mye kompetanse på de midtatlantiske øygruppene, så det vil være naturlig, sier Liv Borgen, og tilføyer:

– Noe som ligger meg på hjertet er mangelen på botanikere hos oss i dag. Vi kan ikke klare oss uten en viss vitenskapelig stab som garanterer for den botaniske kvaliteten. Det er jo det som er selve kjernen i en botanisk hage!

– *Hva skal du bruke pensjonisttilværelsen til?*

– Jeg kommer til å fortsette å skrive. Jeg gleder meg til å tilbringe mer tid med barn og barnebarn. Og jeg kommer til å bruke mer tid i min egen hage på Godlia. Hageinteressen er forresten noe som har kommet etter hvert. Til å begynne med hadde jeg en teoretisk tilnærming til plantenes spennende univers. Med årene ble jeg bitt av hagebasillen, og nå er det rekreasjon å pusle i hagen.

TEKST OG FOTO : DAG INGE DANIELSEN

God økonomi i foreningen

Årsresultatet for Botanisk hages Venner i 2009 kom på 305.412 kr før avsetninger, mot 205.035 kr i 2008. Dette var en økning på hele 49 prosent. Fra medlemskontingenten hadde vi i fjor en reell inntekt på 132.885 kr. Dette var en nedgang på 17.407 kr eller 11,5 prosent i forhold til året før.

Brutto inntekt på Vårtreffet 2009 var 301.815 kr, mot 244.557 kr i 2008. Nettoinntekten var i fjor på 271.333 kr, som utgjorde en økning på 20,6 prosent fra året før.

På utgiftssiden hadde vi i 2009 driftskostnader før avsetninger på totalt 249.450 kr, som utgjorde en økning på 5,9 prosent fra 2008.

Angående avsetninger til formål i Botanisk hage: Se egen artikkel på side 13.

Årsregnskapet ble godkjent med applaus på årsmøtet og avtroppende kasserer Anne R. Smedsrud takket hjertelig for sin kjempeinnsats.

Takk til våre medlemmer

Tusen takk for alle pengebidrag som våre medlemmer har betalt inn til veksthusfondet. I 2009 fikk vi inn hele 23.250 kr i frivillige gaver på denne måten. I tillegg kom renter for 2009, som beløp seg til totalt 41.513. Per 31.12.2009 består Veksthusfondet av 696.772 kr.

1.318 medlemmer

I regnskapsåret 2009 registrerte vi 130 nye medlemmer. Samtidig var det 77 som meldte seg ut eller ble slettet. Per 31.12.2009 har Botanisk hages Venner 1.318 medlemmer.

Høsten 2009 sendte vi purring til alle medlemmer som ikke betalte kontingenten. De medlemmene som ikke svarte på dette, og som står med ubetalt kontingent for 2009, vil bli strøket fra vårt medlemsregister.

Kontingenten opp til 175 kr

Som det fremgår av årsmøtoreferatet er medlemskontingenten økt til 175 kr per år for personmedlemmer etter å ha vært uendret på 150 kr i mange år. For bedriftsmedlemmer er kontingenten økt til 350 kr: Giroblankett for betaling følger med denne utgaven av Palmebladet. Husk å oppgi KID-nummer og meld fra om endret adresse!

Hva skjer bak kulissene i Botanisk hage?

En del av Botanisk hages samlinger er så små at publikum ikke ser dem. Det er våre frøsamlinger.

Botanisk hage har i lang tid samlet frø fra hagen og fra ville planter i Norge og utenlands. Helt siden 1815 er det blitt laget frøkatalog, og de eldste befinner seg på Riksarkivet. Frøkatalogene er blitt distribuert til andre botaniske hager verden rundt. Til gjengjeld har vi hatt mulighet for å bestille frø fra de utenlandske hagene.

I november 2009 var vi glad for å kunne ta i bruk det nye frølageret, et moderne kjølerom i samme bygning som Palmehuset. Nå kan temperatur og fuktighet kontrolleres nøyaktig og profesjonelt.

I frølageret oppbevarer vi frø som er høstet i hagen og som skal sås neste vår. Der oppbevares også frø som andre botaniske hager kan bestille fra oss, samt frø som brukes i forskningsøyemed.

Norge forpliktet til *ex situ* bevaring

Gjennom ratifiseringen av Konvensjonen om biologisk mangfold har Norge – i likhet med mange andre land – forpliktet seg til å arbeide for å nå målene i «Global Strategy for Plant Conservation».

Mål nr 8 lyder: 60 prosent av truede plantearter skal være tilgjengelige i *ex situ* samlinger fortrinnsvis i opprinnelseslandet, og 10 prosent av dem skal inngå i restaureringsprogram.

Som formidlet i Palmebladet nr 1 2009 (s. 13) betyr *ex situ*-bevaring at artene bevares utenfor sitt naturlige voksested. Det kan være som levende plante eller frø.

Bevaring av frø og oppformering av planter til bevaringsbed er nå et av satsingsområdene til Botanisk hage. Nettverket av botaniske hager i Norge har i løpet av 2009 samlet inn frø fra 150 truede ville planter i Norge, tilhørende 90 ulike arter. I skrivende stund sitter jeg og legger inn informasjon om frøinnsamling og opprinnelsessteder i vår database. Vår målsetting er at frø fra hver art, hvis mulig, skal samles inn fra fem geografisk spredte populasjoner. Alt innsamlet frømateriale lagres i frøbanken i Botanisk hage.

Innsamlingen av frø har fulgt anbefalingene fra ENSCONET (European Native Seed Conservation Network).

For at frøene skal beholde spiredyktigheten i frøbanken, er det viktig at de er modne ved innhøsting. Det har gått med en del tid til å reise flere ganger til

spesielle lokaliteter for å følge med på modningsprosessen. Modningen ble noe forsinket på grunn av dårlig vær mange steder i landet i 2009. Innhøstingen pågikk til ut i oktober. Først 15. oktober var frøene til strandtorn modne.

Prosedyrer

For frø som skal oppbevares *ex situ* er det ikke tilstrekkelig å bare legge dem inn det nye kjølerageret. Vi følger standard prosedyrer, som innebærer tørking av frøene til 15 prosent relativ fuktighet, innpakking i lufttette poser og oppbevaring ved minus 20° C.

Det finnes mye samlet kunnskap om hvor lenge hageplantefrø kan oppbevares uten å miste spireevnen. Tilsvarende kunnskap om ville plantearter er derimot liten. Derfor må vi nå, parallelt med at vi fortsetter å samle inn frø for å nå våre mål, utføre spireforsøk på det frømaterialet som samles inn.

Frø av kubjelle, *Pulsatilla pratensis*. Arten er i kategorien nær truet (NT) i Norsk Rødliste 2006. (Foto Per Aas, N H M)

Mye skjer i hagen 20. mai

Torsdag 20. mai blir det internasjonale naturmangfoldsåret markert i Botanisk hage. Det skjer mellom kl 14 og 18. Planterverndagen og Biomangfoldsdagen har etter hvert blitt en tradisjon, arrangert av Naturhistorisk museum i samarbeid med SABIMA, Samarbeidsrådet for biologisk mangfold. Vi får prominent besøk, og det kommer til å skje mye spennende den dagen. Sett av noen timer, og du kommer garantert ikke til å angre!

KRISTINA BJUREKE, BOTANIKER NHM

Frø av solblom, *Arnica montana*. Dette er en av artene vi har samlet frø av som nå ligger i vår frøbank. Solblom er i kategorien «sårbar» (VU) i Norsk Rødliste 2006. (Foto: Per Aas, NHM)

2010 – biomangfoldsåret – hva kan vi gjøre?

2010 er FN's internasjonale biomangfoldsår. Mangfoldet er truet og regjeringen har som mål å stanse videre tap.

I 2010 vil det være spesielt viktig å dele kunnskap om naturmangfoldet rundt oss og arbeide med bevaring av truede arter og naturtyper.

Det gjenstår å samle inn frø fra mange arter, samt å komplettere innsamlingene slik at vi oppbevarer frø fra fem geografisk skilte lokaliteter. Botanisk hage håper derfor å

kunne fortsette med frøinnsamling av truede arter i 2010. Om vi skal nå målet om å innlemme 60 prosent av truede plantearter i *ex situ* samlinger, må vi både samle inn frø fra minst 123 nye arter og komplettere tidligere innsamlinger med frøinnhenting fra flere hundre nye lokaliteter.

Vi vil i løpet av 2010 få beskjed om hvilke nye plantearter som kommer inn på den nye, reviderte rødlisten og som det bør samles inn frø av. Arter som kun vokser i Norge og Skandinavia vil bli prioritert overst. Videre vil vi prioritere arter i tru-

ethetskategoriene CR (kritisk truet) og EN (truet høyere enn de andre).

Som omtalt i forrige Palmebladet vil Botanisk hage offisielt åpne demonstrasjonsbed og bevaringsanlegg for truede planter i 2010. Arbeidet bak anleggene, med innsamling av frø, dataregistrering, oppbevaring og oppformering, foregår i kulissene. Om medlemmene i Botanisk hages Venner vil ha mer informasjon om hva som skjer, kan denne spalten fortsette...

KRISTINA BJUREKE, BOTANIKER NHM

Evolusjonsrommet utvikler seg

I forbindelse med den omfattende restaureringen av begge de gamle veksthusene i 08–09, ble evolusjonsrommet i Palmehuset helt bygget om.

Evolusjonsrommet er blitt lyst og luftig og skal få nye utstillinger, fossiler og insektsmodeller i løpet av året.

Mens det tidligere var fylt av vekster langs alle vegger, er det aller meste av det grønne nå samlet i midtpartiet. Dette har gjort rommet lysere og luftigere og frigjør plass til omvisning av skoleklasser og andre grupper, og også til utstillinger på den ledige veggplassen.

– Utstillingen er ordnet kronologisk, slik at de ulike periodene i jordens evolusjonshistorie kommer etter hverandre, forteller botaniker Kristina Bjureke ved Naturhistorisk museum.

Man kan gå rundt og følge jordens utvikling på en logisk måte. Her er det dino-saurspor i gulvet omtrent hvor vi viser planter fra jura. Utstillingen går tilbake helt til ordovicium for 400 millioner år siden. Den eldste veksten vi kjenner, og som er fra den tiden, er levermose:

– Den er meget primitiv og ser ut omtrent som alger som har vandret opp fra havet, sier Kristina.

– Vi planlegger å stille ut modeller av forhistoriske insekter og planter der de naturlig hører hjemme. Tidligere har vi stått og vist tegninger fra bøker, og det er ikke særlig tilfredsstillende. De utdøde artene er viktige for at man skal forstå de ulike trinnene i evolusjonen. For eksempel håper vi å få laget en modell av en kjempeøyenstikker fra karbontiden. Den skal henges fra taket og blir et imponerende syn, med vingspenn på 70 – 80 cm.

Videre håper Kristina å få laget en modell av en panserfrosk og kanskje en liten dinosaur.

Det skal også plasseres ut fossiler i bedene,

med forklarende skilter. Veggplassen på høyre side når man kommer inn skal brukes til å sette opp et stort, todimensjonalt evolusjonstre. Det skal bygges opp med forgreninger som viser hvordan artene har utviklet seg i hovedtrekk.

På venstre side når man kommer inn skal det monteres en fossilutstilling.

– Dette blir en permanent utstilling av fossiler fra ulike tidsepoker i glassmontere. Alt dette kommer til å ta tid, og vi har knapt med ressurser, men jeg håper at det meste skal være på plass til høsten, sier Kristina Bjureke.

010

Marit Karlsen, leder i plantegruppa, gleder seg over spirende liv tidlig i mars, og at mange har meldt seg til dugnadene.

Den indre kjerne i plantegruppa har vært i sving siden tidlig i februar. Første møte gikk med til å planlegge innkjøp av årets frø.

Plantegruppa har startet vårdugnadene

Vi legger mye omtanke i å finne frem til et riktig utvalg av planter. Det er viktig å tilby et rikt utvalg av spennende nyheter og å ikke glemme de gamle gode klassikere. Vi har startet med såing av stauder pluss en del nyttevekster og sommerblomster som trenger lang tid for å spire.

Vi startet opp for fullt med bli-kjent-treff 17. mars og såing av sommerblomster. Så følger det på med prikling, potting og stussing frem mot Vårtreffet. Målet er at plantene skal være i sin beste form til den store dagen. For å oppnå det, trenger de kontinuerlig kjærlig omsorg og ettersyn.

Nytt av året er at vi endelig har fått den sterkt etterlengtede etikettmaskinen på plass. Tidligere har vi skrevet flere tusen merkelapper for hånd. Nå kan vi programmere plantenes navn enn gang for alle, og produsere det antall etiketter vi trenger.

I disse dager går de ut informasjon til alle medlemmer om vårens dugnader. De som ønsker å ta del i vår virksomhet kan ta kontakt med leder eller en annen ansvarlig i plantegruppa. Vi har allerede fått henvendelser fra flere nye som ønsker å ta del i den fantastiske spennende prosessen det er å produsere flere tusen flotte planter i tre hektiske måneder.

I 2009 var vi så heldige å få planter fra Oldemors hage, og mange spennende sorter av hagens egne pelargonier for salg. Disse plantene

var en av årsakene til fjorårets rekordomsetning. Hagen har lovet en tilsvarende ordning i år. Vi takker alle involverte i Botahage for all velvillig

hjelp og tålmodighet de yter oss i plantegruppa.

Vi har mye å strekke oss mot for å komme opp mot fjorårets resultat. Men med en flott dugnadsgjeng, riktig plantevalg og stabilt godt vær, har vi alle forutsetninger for å lykkes.

MARIT KARLSEN, LEDER PLANTEGRUPPA

Har du lyst til å bli en av oss?

Ta kontakt med en av de ansvarlige i plantegruppa.

Krydderurter: Marit Karlsen
marit.karlsen@oslo.online.no
970 23 508

Stauder: Berit Nyrud
beritnyrud@hotmail.com
988 80 039

Sommerblomster:
Berit Frydenlund
be-fry@online.no
986 24 169

Kjært barn har to navn

Det er naturligvis vanskelig å si hvilken plante som tiltrekker seg størst oppmerksomhet i Botanisk hage, men jeg gjetter at duetreet, eller lommetørkleet, er blant de aller mest populære.

Når duene flakser med vingene, eller lommetørklene henger og blaffer fra det staselige treet i nordenden av Systematisk hage, finner mange frem sitt kamera. Selve blomsten gjør ikke så mye av seg, men det helt spesielle i blomstringstiden er de to store hvite høybladene som sitter rundt hver blomsterstand. De største kan bli opp til 20 cm lange.

De uanselige blomstene er mørkt rødbrune og er samlet i kuleformede blomsterstander. Kontrasten mellom de hvite høybladene og den mørke kule med blomster tiltrekker ikke bare oss, men også insekter som pollinerer.

Duetreet, *Davidia involucreta*, stammer fra Kina og blomstrer hos oss i omtrent ti dager i slutten av mai. Den franske misjonæren Armand David var den første europeer som merket seg duetreet i 1869. Treet ble beskrevet som eneste art i en helt ny slekt og fikk navnet *Davidia* til ære for finneren. David var en ivrig naturhistoriker. I tillegg til duetreet beskrev han mange nye rhododendron og primulaarter i Kina. Han var også den første europeer som beskrev pandaen.

I 1900 dro den berømte britiske plantejegeren Ernest H. Wilson til Kina for å gjenfinne treet etter Davids kartbeskrivelse. Wilson ble betatt og skrev: «blomstene beveger seg ved det minste vindpust og ligner kjempestore sommerfugler eller små duer som svever rundt treet». Ved Wilsons begravelse ble det lagt en gren av duetreet på hans kiste.

Duetreet ble introdusert som prydtre i Europa i 1904. Vårt eldste tre i Botanisk hage ble plantet i midten av 1950-årene, men blomstret først etter ca. 30 år.

KRISTINA BJUREKE
FOTO: DAG INGE DANIELSEN

Botanisk hages Venner støtter en rekke nye tiltak

Botanisk hages Venner har solid økonomi, takket være god medlemstilstrømning og aktivitetene rundt Vårtreffet. På bakgrunn av et møte med ledelsen i Botanisk hage har derfor styret i Venneforeningen vedtatt å avsette midler til følgende formål:

- Innsamling/anskaffelse av plantemateriale til nytt veksthus: kr 300.000
- Innsamling/anskaffelse av plantemateriale til fjellhagen: kr 100.000
- Utbedring av bekkedammen nedover mot Jens Bjelkes gate: kr 50.000
- Forprosjekt guidebok om Botanisk hage: kr 50.000
- Produksjon av to avdelingsspesifikke informasjonsfoldere: kr 15.000/stk, til sammen kr 30.000

Avsetningene ble presentert for Botanisk hage rett før jul. Fungerende seksjonsleder Ane S. Guldahl i Botanisk hage kommenterer avsetningene slik:

– Det er flott å ha en aktiv og støttende venneforening i ryggen. Avsetningene muliggjør aktivitet vi ellers ikke kunne ha gjennomført innenfor vår økonomiske ramme. Vi synes det er viktig at støtten fra BhV brukes på konkrete og godt synlige prosjekt, som punktene på denne lista.

Anskaffelse av **plantemateriale til det nye veksthuset** vil kreve store investeringer. Drøyt 2000 m² skal fylles med planter fra ulike klimasoner, fra tropene til Arktis. Et tilskudd her er derfor kjærkomment. Arbeidet med utstillingene i veksthuset vil ta fatt så snart prosjektlederen er på plass.

Fjellhagen er en av de store attraksjonene i Botanisk hage. Brorparten av plantematerialet som dyrkes der kommer gjennom frøbytte med andre botaniske hager, men de senere årene har det blitt stadig vanskeligere å få tak i nytt og interessant materiale på denne måten. Det kan derfor være aktuelt å reise ut for å samle inn materiale selv. Arbeidet med å finne aktuelle reise-mål for en innsamlingstur er i gang.

Mens øverste del av **bekkeløpet** («vanntrappa») fra Andedammen ble utbedret i fjor, er den nederste delen av bekkedammen et sorgelig syn, preget av gjengroing. Midlene fra BhV skal brukes til oppgradering, blant annet gjennom tilplanting av bregner og andre fuktlovsplanter langs bekkeløpet. I tilstøtende område er en bambuslund under etablering, og det er naturlig å se disse to tiltakene i sammenheng.

I de senere årene er det laget en del **skriftlig materiale** om Botanisk hage, eksempelvis Liv Borgens bøker om planter i hhv. Urtehagen og Fjellhagen. Botanisk hage mangler imidler-

tid en **guidebok** – en bok som presenterer hageanlegget og samlingene, som fungerer som veiviser og oppslagsbok når man besøker hagen og som et minne - og forhåpentligvis en inspirasjon til flere turer - når man kommer hjem. Med støtten fra BhV kommer dette arbeidet i gang i år. Det er også ønskelig å få laget flere **informasjonsfoldere** om de enkelte avdelingene i Botanisk hage. Foreløpig finnes én avdelingsspesifikk folder – den om Oldemors hage. Avsetningen fra BhV vil bli brukt til produksjon av tilsvarende foldere om Fjellhagen og Urtehagen.

God førjulstemning på Tøyen hovedgård. (Foto DID)

God omsetning på Julemarkedet

Lørdag 30. november arrangerte foreningen det tradisjonsrike julemarkedet på Tøyen Hovedgård, godt hjulpet av Ellen Beate Thomsen på NHM.

I overkant av 30 selgere/utstillere var med på å skape en hyggelig førjulstemning. Botanisk hages Venner solgte gløgg, pepperkaker, tulipaner, samt stevia og echeveria i gamle terrakotapotter. I tillegg kunne vi tilby innsamlede frø fra egne hager, juledekorasjo-

ner, kongler, frøkapsler og annet dekorasjonsmateriale fra Botanisk hage. I tillegg hadde vi besøk av hest og vogn fra Kampen økologiske barnebondegård, et meget populært tiltak blant barna. Totalt fikk foreningen netto inntekter på nesten 12.000 kroner fra arrangementet.

Nydelig rekesmørbrød med salat, majones, agurk, sitron og dill

...eller på fagspråket:
Nydelige reker på en seng av *Lactuca sativa*, majones dandert med skiver av bær fra *Cucumis sativus*-planten, et medlem av gresskarfamilien, delikat toppet med en dusk *Anethum graveolens*.

Besøk vår hyggelige kafe i Tøyen hovedgård

I påsken har vi åpent 11.00 - 17.00 alle dager.
Sommertid fra 3. mai:
mandag - fredag 10.00 - 18.00,
lørdag og søndag 11.00 - 18.00.
- Når været tillater det åpner vi uteserveringen under trekronene i den idylliske forgården...

Studentkafene

Professor Arve Elvebakk holdt et meget spennende foredrag og viste fantastiske bilder fra Tromsø arktisk-alpine botaniske hage. Et av bildene viser blomstrende *Meconopsis punicea* i siste del av juni 2009, med Tromsdalen i bakgrunnen. (Foto: Arve Elvebakk)

Årsmøteterferat Botanisk hages Venner 2010

Årsmøte ble holdt onsdag 10. februar 2010 i auditoriet i Zoologisk muséum. Tilstede var 40 medlemmer ekskl. styret.

A. Konstituering

Som ordstyrer ble konst. seksjonsleder Ane S. Guldahl foreslått og valgt.

Som referent ble Bjørg Myklebust foreslått og valgt.

Til å undertegne protokollen ble valgt Martina Gaux og Arild Drolsum.

B. Årsberetning for 2009

Leder Dag Inge Danielsen leste hovedpunktene i årsmeldingen som ble enstemmig godkjent.

C. Revidert regnskap [se også side 8]

Kasserer Anne R. Smedsrud leste opp revisorberetningen, og gikk gjennom hovedpunktene i regnskapet på skjerm. Hun fikk ros fra flere årsmøtedeltakere for god framstilling av regnskapet. Regnskapet ble enstemmig godkjent.

D. Forslag til vedtektsendringer

Ingen innkomne forslag.

E. Valg

Valgkomitéen har bestått av:

- Tom Sørbø fra styret
- Inger-Johanne Andresen fra plantegruppa
- Martina Gaux, medlem utenfra

Valgkomitéens innstilling til styre:

Styreleder: Dag Inge Danielsen, gjenvalg 1 år

Styremedlem: Bjørg Myklebust, gjenvalg 2 år (øremerket sekretær)

Styremedlem:

Hannelive Hjelm Bergland, ny, 1 år (øremerket kasserer)

Varamedlem: Marit Karlsen, gjenvalg 1 år

Varamedlem: Gro Trangerud, ny 1 år

Styremedlem: Berit Frydenlund, ikke på valg, 1 år igjen

Styremedlem: Tom Sørbø, ikke på valg, 1 år igjen

Valgkomitéens innstilling til ny valgkomité:

- Bjørg Myklebust fra styret
- Kerstin Trygg

- Martina Gaux

Valgkomitéens innstilling til revisor:

Årsmøtet overlater til styret å velge en uavhengig revisor. Valgkomitéens innstillinger ble enstemmig vedtatt.

F. Kontingentendringer

Styret foreslo å heve årskontingenten for medlemskap fra 150 kr til 175 kr for personmedlemmer med virkning fra og med kalenderåret 2010. For bedriftsmedlemmer heves kontingenten tilsvarende fra 300 til 350 kr. Endringen ble enstemmig vedtatt av årsmøtet.

G. Innkomne forslag, 1

Styret foreslo følgende endring av ordningen med «Reise/studiestipendium for ansatte i Botanisk hage», vedtatt av BhVs styre 06.12.2000, og sist endret 09.11.2004:

- Stipendordningen fra 06.12.2000 opphører
- Søknader fra ansatte i Botanisk hage om reisestøtte og stipend behandles av styret i Botanisk hages Venner i nært samarbeid med ledelsen i Botanisk hage.
- Styret gis fullmakt til å utarbeide retningslinjer for tildeling av reisestøtte og stipendier.

Forslaget ble enstemmig vedtatt av årsmøtet.

Innkomne forslag, 2

I vedtektenes paragraf 4 siste avsnitt heter det: «Styret skal godtgjøres. Honoraret fastsettes på årsmøtet og får virkning for avsluttet årsmøteperiode». Forslag til årsmøtevedtak: Styrets leder, sekretær, kasserer og leder av plantegruppa får en engangsgodtgjørelse på 4000 kr per person. Øvrige medlemmer av styret får en engangsgodtgjørelse på 3000 kr per person. Redaktør av Palmebladet honoreres med 6000 kr per utgivelse uavhengig av om vedkommende sitter i styret eller ei.»

Forslaget ble enstemmig vedtatt av årsmøtet.

Foredrag

Årsmøtet ble avsluttet med spennende foredrag og lysbildeframvisning av Arve Elvebakk, daglig leder i Tromsø arktisk-alpine botaniske hage.

Oslo, 10. februar 2010

Bjørg Myklebust

Martina Gaux

Arild Drolsum

AKTIVITETER I BOTANISK HAGE, VÅREN 2010

APRIL

Lørdag 10.	12:00 14:00	Fra biomasse til biogass. Bærekraftig bruk av bioenergi Med forskere fra Norsk senter for bioenergiforskning ved Universitetet for miljø- og biovitenskap. I samarbeid med Oslo Folkeakademi. Sted: Urbygningen, Universitetet, Karl Johans gt.
Søndag 11	13:00	Forbered deg til vårens fuglekor! Minikurs i fuglesang - hvordan gjenkjenner du fuglene på sangen? Ved Helge Kvam. Sted: Auditoriet, Zoologisk museum.
Onsdag 14.	18:00	Grønt og eksotisk. Omvisning i veksthusene. Ved professor Brita Stedje, NHM. Om tropiske nytteplanter, kjøttetende planter, sukculenter m.m. Sted: Oppmøte foran Botanisk museum.
Søndag 18	13:00	Jakt på klimasvingninger i Nord-Atlanteren. Hva forteller mikrofossiler oss om klimaendringer og istider på den nordlige halvkule? Bli med på tokt i nord-Atlanteren med boreskipet Joides Resolution! Ved professor Kjell Bjørklund, NHM. Sted: Auditoriet, Zoologisk museum.
Onsdag 21.	18:00	Vårblomstrende trær og busker. Botanisk hage i full vårblomstring. Omvisning ved overgartner Oddmund Fostad, NHM. Oppmøte foran Botanisk museum.
Søndag 25.	13:00	Kompostkurs. La matrestene bli til fruktbar jord! Kurset er gratis. Arrangør: Grønn hverdag. Påmelding til Grønn hverdag: Tlf. 23109550 eller 48236541, eller kursleder Nina Berge, ninab@grønnhverdag.no. Oppmøte ved publikumsinngangen til Zoologisk museum.
Onsdag 28.	18:00	Vår i Oldemors hage. Om vårforberedelser i hagen, stell og deling av gamle stauder. Ved gartner Nina Myrland, NHM. Oppmøte foran Botanisk museum.

MAI

Søndag 2.	13:00	Våren synges inn. Gratiskonsert på trappen til Botanisk museum med Guldbergs akademiske kor. Dirigent Sigurd Engesnes. Sted: trappen til Botanisk museum.
Onsdag 5.	18:00	Våren er kommet i Botanisk hage. Omvisning ved universitetslektor Kristina Bjureke, NHM. Oppmøte foran Botanisk museum
Lørdag 8.	11:00 15:00	Bli en bedre naturfotograf! Workshop i makrofotografering. De beste bildene premieres. Ved naturfotograf Roger Brendhagen. Sted: Auditoriet, Zoologisk museum..
Søndag 9.	08:00	Fuglemorgen. Opplev vårens fuglesang. Ved universitetslektor Einar Strømnes, NHM. Oppmøte ved porten mot Munch-museet.
Onsdag 12.	18:00	Vårens vakre løkblomster. Blomsterløk og knoller er det første tegnet på vårens komme. Ved gartner Lasse Køgel, NHM. Oppmøte foran Botanisk museum.
Torsdag 20.	14.00 18:00	Den internasjonale Planteverndagen og Biomangfoldsdagen. Det internasjonale biomangfoldsåret 2010 og dagen markeres med et rikholdig program. Oppmøte foran Botanisk museum. NHM i samarbeid med SABIMA, Samarbeidsrådet for biologisk mangfold.
Onsdag 26.	18:00	Vårblomster fra Asia og Amerika. Historien bak noen av våre kjære, vårblomstrende planter. Ved førsteamanuensis Eva Mæhre Lauritzen, NHM. Oppmøte foran Botanisk museum.
Søndag 30.	10:00 16:00	Vårtreff i Botanisk hage. Den grønneste av alle grønne dager. Salg av planter, omvisninger, presentasjoner av planteforeninger, kafé med mer. Ved Botanisk hages Venner.

JUNI

Onsdag 2.	18:00	Forsommer i Fjellhagen. Omvisning ved gartner Tor Salve Mjaland, NHM. Oppmøte foran Botanisk museum.
Fredag 4.	22:00	Flaggermuskveld. Bli med og møt nattens flygende jegere på nært hold! Norsk Zoologisk Forenings Flaggermusgruppe v/Hallvard Elven. Oppmøte ved hovedporten til Botanisk Hage.
Onsdag 9.	18:00	Norske, ville planter i fare. Omvisning og diskusjon om rødlisteartene og arbeidet med å bevare sjeldne plantearter. Ved universitetslektor Kristina Bjureke, NHM. Oppmøte foran Botanisk museum.

Hørt i hagen

I denne spalten snakker vi med tilfeldig besøkende og spør hvorfor de legger turen til Botanisk hage.

Irina og Lars Gottschalk bor på Kampen og arbeider på Blindern. De legger ofte turen gjennom Botanisk hage og andre parker på vei til jobben eller byen.

– Det er så stille her, så velorganisert, aldri bråk eller problemer, virkelig en oase i storbyen. Spesielt Fjellhagen er vakker. Og det er flott at Tøyen hovedgård er blitt restaurert, nå håper vi at det nye veksthuset kommer snart, sier de to.

– Vi skulle bare ønske at hagen kunne åpne tidligere i helgene, for da kunne vi få med oss fuglesangen og morgenstemningen.

Guttorm

Johansen bor ikke langt fra Botanisk hage og synes det er hyggelig å bruke hagen, enten det er for å spasere eller ta en joggetur. Han tar en runde i hagen til alle årstider, men mest i sommerhalvåret.

– Det er flott at åpningstidene er blitt utvidet, og jeg synes det er helt ok at det er restriksjoner på bruken av hagen her, for det er mange andre parker der man kan grille.

Wudan og Gjermund Stensrud har nylig flyttet til Tøyen og besøkte Botanisk hage for første gang da vi traff dem en søndag i mars. De hadde vært på Geologisk museum og i veksthusene.

– Vi nyter den vakre naturen her og gleder oss til å komme tilbake til våren. Det er fint at området er åpent og tilgjengelig for publikum, og at museene er så billige, for da får man mer lyst til å komme tilbake.